

ДОСВІД ЗАСТОСУВАННЯ МІКРОХВИЛЬОВО РЕЗОНАНСНО ТЕРАПІ ТА ЕЛЕКТРОФОРЕЗУ ПОЛТАВСЬКОГО БІШОФІТУ В ЛІКУВАННІ НЕВРОТИЧНИХ РОЗЛАДІВ ТА РОЗЛАДІВ ОСОБИСТОСТІ

ДОСВІД ЗАСТОСУВАННЯ МІКРОХВИЛЬОВО РЕЗОНАНСНО ТЕРАПІ ТА ЕЛЕКТРОФОРЕЗУ ПОЛТАВСЬКОГО БІШОФІТУ В ЛІКУВАННІ НЕВРОТИЧНИХ РОЗЛАДІВ ТА РОЗЛАДІВ ОСОБИСТОСТІ – Проаналізовано ефективність застосування електромагнітних хвиль міліметрового діапазону мало інтенсивності у поєднанні з електрофорезом Полтавського бішофіту в лікуванні невротичних розладів і розладів особистості. У результаті запропонованого лікування досягається лікувальний ефект та поповнення організму мікроелементами.

ОПЫТ ПРИМЕНЕНИЯ МИКРОВОЛНОВОЙ РЕЗОНАНСНОЙ ТЕРАПИИ И ЭЛЕКТРОФОРЕЗА ПОЛТАВСКОГО БИШОФИТА В ЛЕЧЕНИИ НЕВРОТИЧЕСКИХ РАССТРОЙСТВ И РАССТРОЙСТВ ЛИЧНОСТИ – Проанализирована эффективность применения электромагнитных волн миллиметрового диапазона малой интенсивности в сочетании с электрофорезом Полтавского бишофита в лечении невротических расстройств и расстройств личности. В результате предложенного лечения достигается лечебный эффект и пополнения организма микроэлементами.

EXPERIENCE OF MICROWAVE RESONANCE THERAPY APPLICATION AND ELECTROPHORESIS OF POLTAVSKYI BISHOFIT IN THE TREATMENT OF NEUROTIC DISORDERS AND PERSONALITY DISORDERS – There was analyzed the effectiveness of electromagnetic millimeter waves of low intensity in combination with electrophoresis bishofit in the treatment of neurotic disorders and personality disorders. As a result of the proposed treatment is achieved therapeutic effect and replenishment of the body micronutrients.

Ключові слова: мікрохвильова резонансна терапія, бішофіт, невротичні розлади.

Ключевые слова: микроволновая резонансная терапия, бишофит, невротические расстройства.

Key words: microwave resonance therapy, bishofit, neurotic disorders.

ВСТУП Використання фізичних чинників у психіатрії має велике значення як з лікувальною, так і з профілактичною метою, особливо в дитячій психіатрії і у відділеннях прикордонних станів. При цьому є можливість впливати і на соматичні розлади, які часто супроводжують або ж є причинами психоневрології. У даний час проблема лікування невротичних розладів і розладів особистості виступає на перший план у зв'язку з поширеністю і більшим виявленням цієї патології, що цілком зрозуміло, якщо врахувати наростання стресових ситуацій у країні. Найадекватніший вид терапії цих страждань – психотерапія в різних варіантах – часто вимагає доповнень у вигляді соматичного "підкріплення", дії на соматичні функції.

Метою дослідження стало обґрунтувати доцільність застосування мікрохвильово резонансно терапії та електрофорезу з Полтавським бішофітом у лікуванні хворих із невротичними розладами та розладами особистості.

МАТЕРІАЛИ І МЕТОДИ Ми у своєму відділенні використовуємо електромагнітні хвилі міліметрового діапазону мало інтенсивності в поєднанні з елек-

трофорезом Полтавського бішофіту на шийно-комірцеву ділянку. Ця дія відбувається опосередковано через нейрогуморальну регуляцію, приводячи до нормалізації порушені функції у різних системах, перш за все в ЦНС, імітуючи власні сигнали, що виробляються організмом для регуляції захисно-компенсаторних, адаптаційних, антистресових механізмів саногенезу. Починаємо процедури з електрофорезу Полтавського бішофіту на шийно-комірцеву ділянку, за загальноприйнятою методикою, а через 2 год проводимо сеанс МРТ, при цьому використаний метод діє на точки акупунктури, що традиційно вже увійшов до арсеналу рефлексотерапії. Лікування проводили на апараті "Поріг" і МРТ, тривалість процедури – 20 хв. Курс лікування у середньому складався з 10 процедур. Якщо основний курс лікування здійснювався, як правило, на тлі інших методів лікування – гіпнозу, гіпнотестів, психокорекції, прийому транквілізаторів, нейрореплетиків, антидепресантів, то повторний, частіше без цих видів лікування, зазвичай амбулаторний – закріплювальний, підтримувальний.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА Х ОБГОВОРЕННЯ

У результаті лікування досягається ефект: релаксуючий, спазмолітичний, антистресовий, седативний; нормалізуються процеси збудження і гальмування нервово і серцево-судинно систем, позитивний вплив на компенсаторно-приспосувальні процеси тощо. Завдяки Полтавському бішофіту організм отримує мікроелементи: (магній, йод, бром, залізо, молібден, селен, марганець, кремній, цинк та ін.). Особливо наші хворі потребують такі мікроелементи як магній і бром. Тільки дефіцит магнію викликає серйозні неврологічні та кардіологічні проблеми у вигляді депресії, нервозності, безсоння, тахіаритмії, артеріально гіпо- і гіпертензії тощо.

У таблиці 1 представлені підсумки результатів застосування МРТ і електрофорезу з розчином Полтавського бішофіту при різних варіантах невротичних розладів і розладів особистості (у групах з кількістю випадків менше 100, відсотки виведені лише для наочності та порівняння).

З таблиці видно, що загальна ефективність застосування МРТ і електрофорезу з Полтавським бішофітом достатньо висока у групах невротичних і неврозоподібних станів, включаючи неврозоподібні, соматогенні і психопатії (стани компенсації і субкомпенсації). Але особливо виражений ефект при депресивних і субдепресивних станах невротичного рівня, де особливо була виражена вегетативно-судинна симптоматика. Характерно, що і найменша кількість невдач у терапії була в підгрупі невротичних розладів, де переважали саме вегето-судинні порушення (5 % випадків без змін проти 12,5 % в підгрупі психопатичних розладів, 23,3 % в підгрупі іпохондричних розладів і 8,9 % у всіх інших підгрупах).

Таблиця 1. Підсумки результатів застосування МРТ і електрофорезу з розчином Полтавського бішофіту при різних вап'рянтах невротичних розладів і розладів особистості

Нозологічні групи	Усього хворих	Суттєве поліпшення	%	Незначне поліпшення	%	Без змін	%
Неврастенія	85	79	92,9	1	1,2	5	5,9
Обсесивно-компульсивні розлади	5	5	100	–	–	–	–
Тривожно-фобічні розлади	26	23	88,4	1	3,9	2	7,7
Дисоціативні розлади	30	24	80,0	2	6,6	4	13,4
Іпохондричні розлади	30	19	63,3	4	13,4	7	23,3
Депресивні розлади	29	29	100	–	–	1	10,0
Астено-депресивні неврозоподібні синдроми, зумовлені органічними ураженнями	9	8	90,0	–	–	1	10,0
Розлади особистості	16	12	75,0	2	12,5	2	12,5
Соматопсихічні і психосоматичні розлади	40	33	82,5	5	12,5	2	5,0
Разом	270	232	85,9	15	5,6	23	8,5

ВИСНОВОК Можна зробити висновок про доцільність застосування МРТ і електрофорезу з Полтавським бішофітом у лікуванні хворих дано патології, оскільки метод безпечний, не має побічних дій, чудово доповнює медикаментозне лікування, потенціуючи основні ефекти і нівелюючи х побічну дію.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Громова О. А. Магний и пиридоксин: основы знаний. Новые технологии диагностики и коррекции дефицита магния. Обучающие программы ЮНЕСКО / О. А. Горомова // РСЦ Институт микроэлементов, ЮНЕСКО, 2006. – 176 с.
2. Казаков Ю. М. Применение минерального рассола "Бишофит Полтавский" в бальнеологии и физиотерапии : метод. рекомендации / Ю. М. Казаков, Л. А. Звягинцева, О. В. Катюхин. – Полтава, 2002. – 6 с.

Отримано 18.10.11